

Ockenburgh - Definitief ontwerp renovatie landschapspark

landhuis

oprijlaan

Rhododendrons

Inleiding

Het voormalige landhuis Ockenburgh zal worden ontwikkeld en uitgebreid tot congreshotel. Het aangrenzende van Klingerengebouw, het voormalige jeugdhôtel, is inmiddels ontmanteld en zal in Zuid-West Den Haag worden herbouwd. Het omliggende landschapspark wordt gerenoveerd. De fysieke toestand van het park is toe aan een algehele vernieuwing. Paden, parkmeubilair en verlichting zijn in slechte staat. Het renovatieplan moet het park weer in een goede conditie brengen.

Landgoed Ockenburgh maakt onderdeel uit van het natuurgebied Solleveld en kent een lange geschiedenis. In 1650 sticht Jacob Westerbaen het landgoed en bouwt een buitenhuis op de plek van een oude hofstede. De ontworpen Franse tuin is waarschijnlijk maar gedeeltelijk aangelegd. Tussen die tijd en 1890 (de aanleg van het landschapspark volgens ontwerp van Groenewegen) is het landgoed gewijzigd en aangepast aan de smaken van de verschillende bewoners en de heersende mode. In 1890 maakt Groenewegen een ontwerp voor wat nu het landschapspark is.

Van de voormalige Franse tuin, nu weiland, is alleen de ruimtelijke contour nog herkenbaar. In het renovatievoorstel worden de grenzen strakker getrokken om zo het contrast met het landschapspark helder te maken. Op dit terrein, 's winters ijsbaan, mogen na de renovatie honden worden uitgelaten.

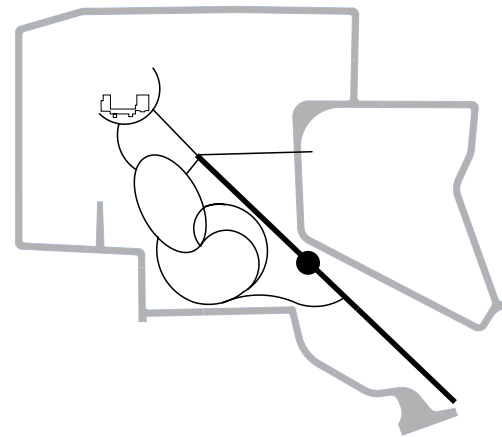
Grenzend aan het landschapspark, maar ook onderdeel van het landgoed, liggen de reliëfrijke duinbossen: het Hyacinthenbos en de Zwitserse Partij. Zij maken geen onderdeel uit van het renovatieplan.

Voor de inrichting van het terras, het parkeerterrein en de entree van het hotel is een schetsontwerp ingetekend; dit maakt geen onderdeel uit van de parkrenovatie.

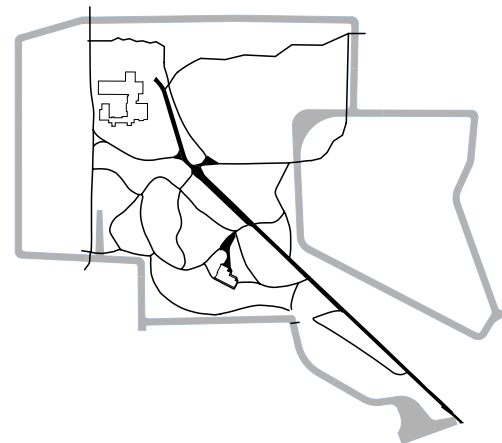
De verbreding van de toegangsbrug is op dit moment in uitvoering; de brug behoudt zijn oorspronkelijke uitstraling. Het beheer van het landgoed is inmiddels overgedragen aan de Stichting het Zuidhollands Landschap.

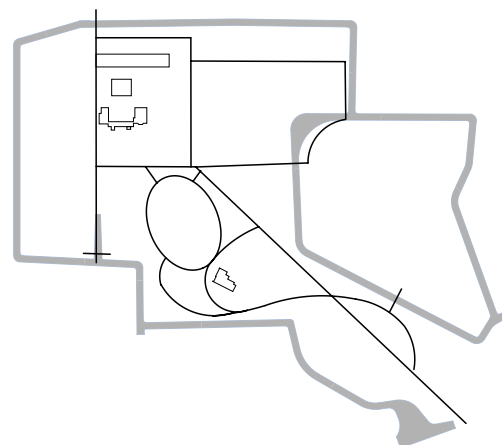
ontwerp Groenewegen

ontwerp 1890

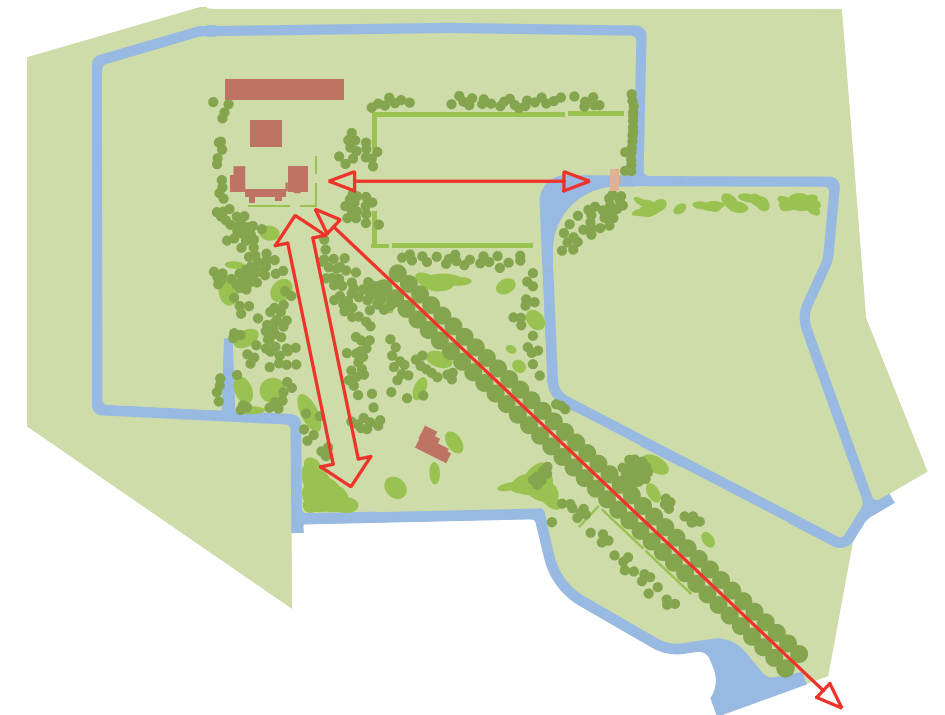

situatie 2007

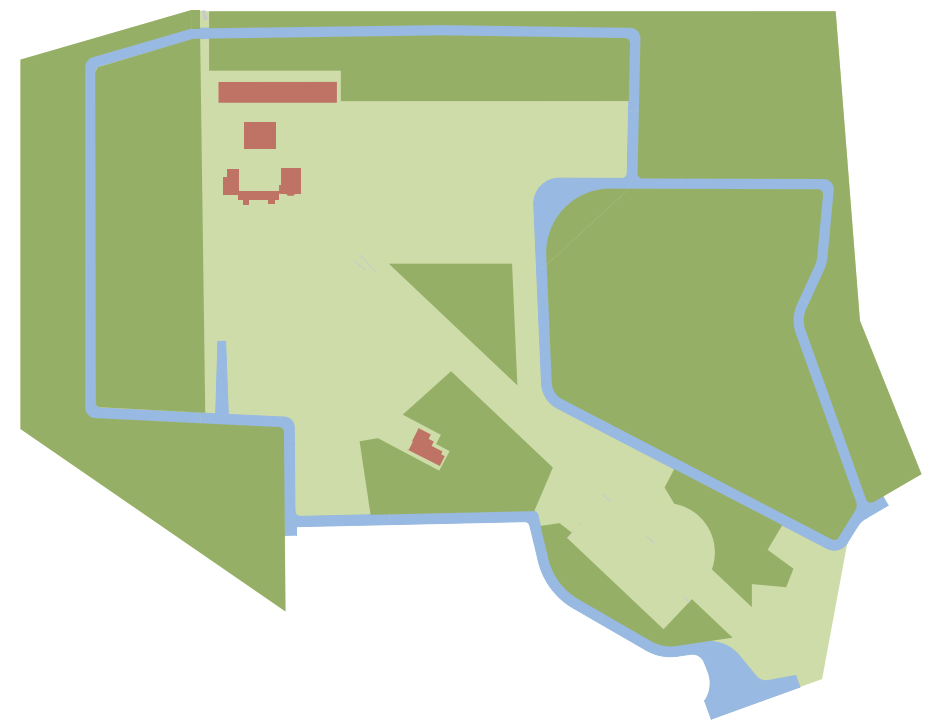

padenstructuur

ontwerp

zichtlijnen

ruimte/bos

Scope van de renovatie

De opvattingen uit voorgaande perioden hebben hun sporen in het landgoed nagelaten. Natuurlijke en culturele elementen wisselen elkaar af evenals gebogen en strakke lijnen. De verschillen in stijl en sfeer zijn kenmerkend voor dit soort landgoederen en zorgen voor een aantrekkelijk en afwisselend gebied.

In de laatste decennia is echter een grote “verwatering” opgetreden. Er zijn nieuwe paden ontstaan, oude zijn opgeheven, doorzichten zijn dicht geplant.

Het doel van het renovatieplan is:

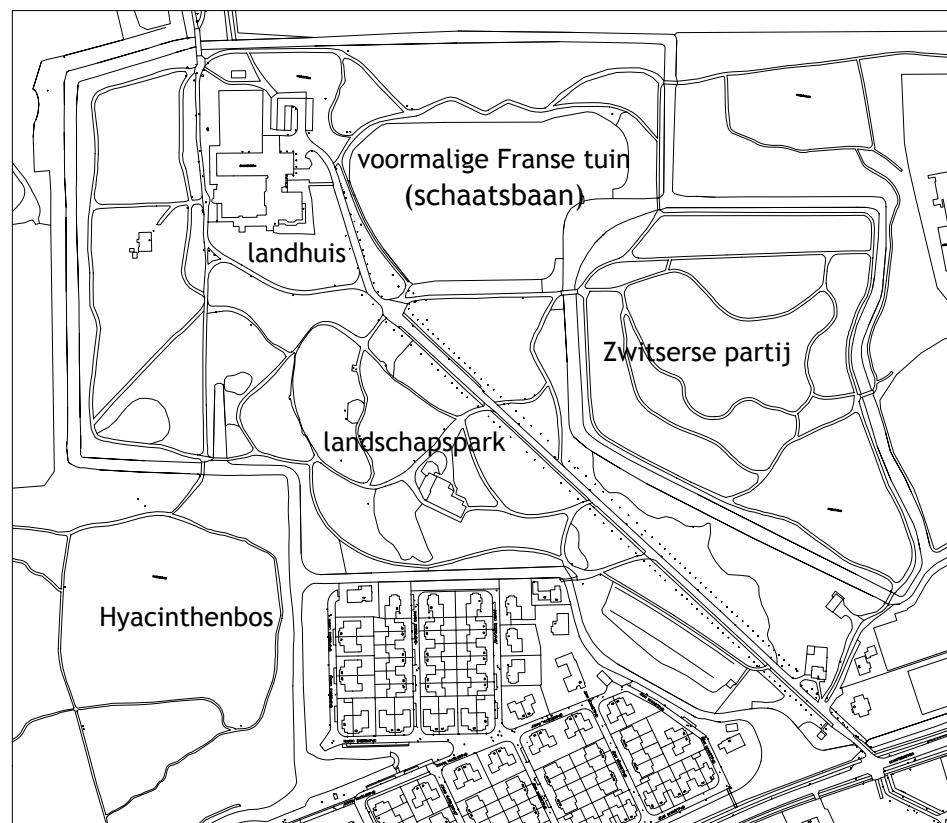
- het herstel van de cultuurhistorische kenmerken
- het zichtbaar maken van verschillen en kwaliteiten
- vernieuwing van de terreininrichting

Er is gebruik gemaakt van historisch onderzoek uitgevoerd in opdracht van DSB en van een nauwkeurige inventarisatie en inmeting van bestaande bomen.

Grote ruimtelijke ingrepen in het park zijn beperkt gehouden, onder andere in verband met de aanwezige natuurwaarden en de status van het park als natuurgebied. Slechts enkele bomen worden gekapt, om het zicht op het landhuis vanaf de oprijlaan te herstellen.

projectgrens

bestaande situatie

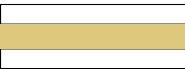
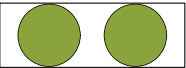
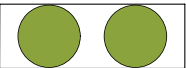
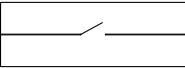
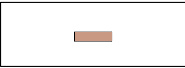
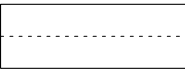
Definitief ontwerp

De renovatie van het landgoed beperkt zich tot het landschapspark en het weiland. De aangrenzende bosgebieden, Zwitserse Partij en Hyacinthenbos vallen er buiten. Voor het landschapspark omvatten de werkzaamheden met name het terugbrengen van de kenmerkende padenstructuur, de vernieuwing van de speelweiden en het parkmeubilair en de inrichting rond het nieuwe, verkleinde paviljoen. De ruimtelijke structuur met zichtlijn, aangrenzende (bos)beplanting en de talrijke oude bomen zijn gehandhaafd.

Vanaf de oprijlaan wordt het zicht op het landhuis hersteld, hiervoor worden een beperkt aantal bomen gerooid; onderzocht wordt of verplanten mogelijk is. Parkeren langs de laan is straks verboden, het ruiterspad wordt achter de bomen gesitueerd. Hierdoor wordt de potentiële allure van de laan weer hersteld.

De ijsbaan (tevens hondenuitrenplaats) krijgt een strakke begrenzing, refererend aan de voormalige formele tuin. Er wordt een stoer weidehek voorgesteld van vergrijzend acaciahout. De ruime maatvoering om het veld is gemaakt met het oog op het recreatieve gebruik. De ronding van de spiegelvijver wordt hersteld en van een duurzame beschoeiing voorzien.

Hierna worden de verschillende onderdelen nader toegelicht.

Legenda :			
	Bebouwing		Nieuwe beschoeiing / waterrand
	Gras/gazon		Brug : bestaand
	Gras/talud		Verharding : asfalt met ingewalst grind
	Bos/kruidenlaag bestaand / nieuw		Verharding : grasbetontegels 40x60cm (zie detailtekening)
	Bos/beplanting		Verharding : halfverharding Geomix
	Bomen : bestaand, positie indicatief		ruiterpad : zand
	Boom : bestaand > 100 jaar : ingemeten / niet ingemeten		wandelpad : schors
	Boom : bestaand < 100 jaar : ingemeten / niet ingemeten		Weidehek (zie detailtekening)
	Boom : bestaand opkronen i.v.m. zichtlijn		Parkbank : Gelford 300cm, wit gelakt op ondergrondse fundatie
	Boom : te planten		Lichtmast : paaltop 4m. hoog, armatuur : klassiek
	Boom : te rooien		Entreemuur (zie detailtekening)
	Rhododendrongroep : positie globaal : bestaand		Bestaande te vervallen situatie
	Geschoren haag : (zie detailtekening)		Pomp : te verplaatsen / te vernieuwen
	Water		Werkgrens

legenda

bestaande situatie oprijlaan

impressie nieuwe situatie oprijlaan

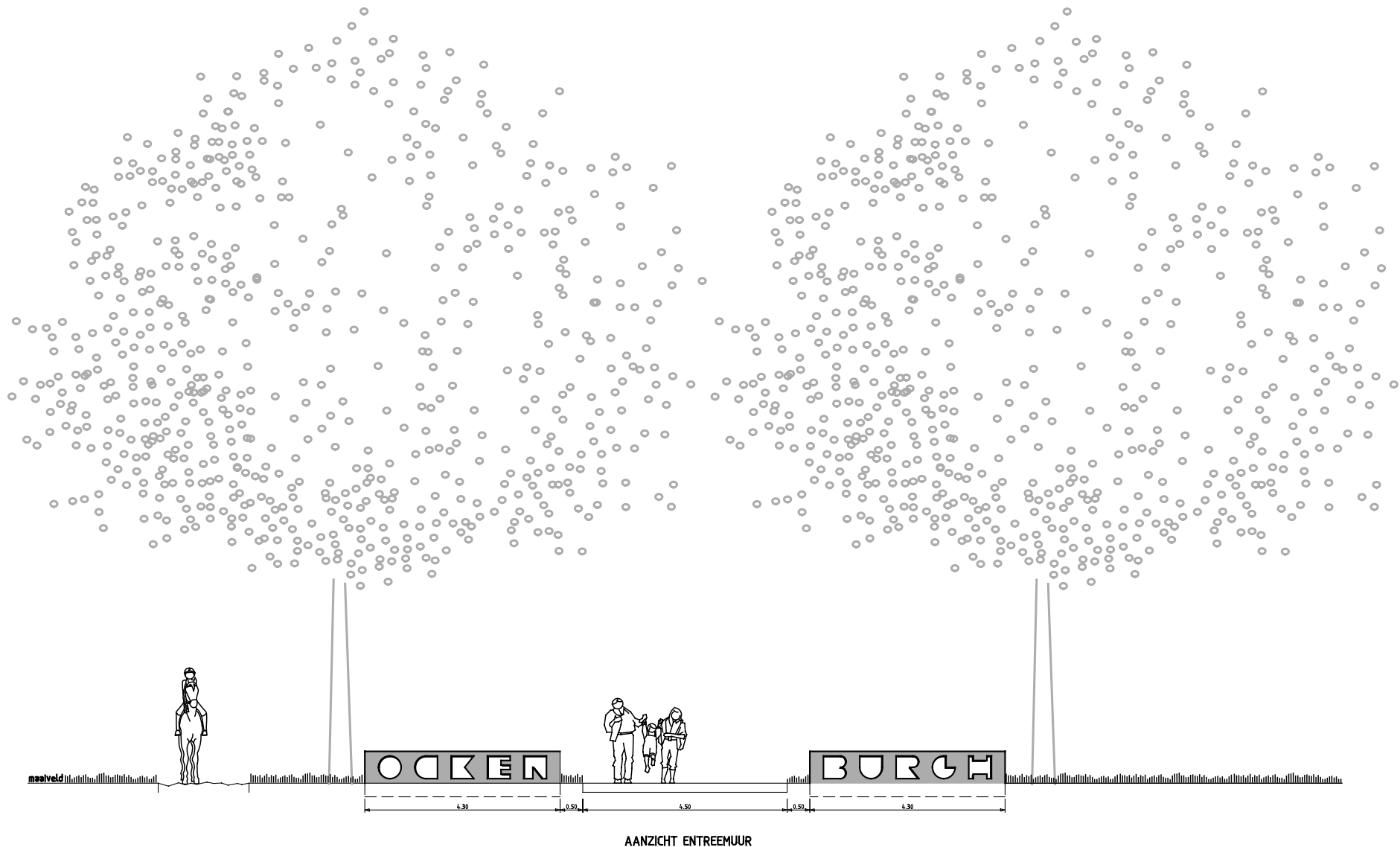
Oprijlaan

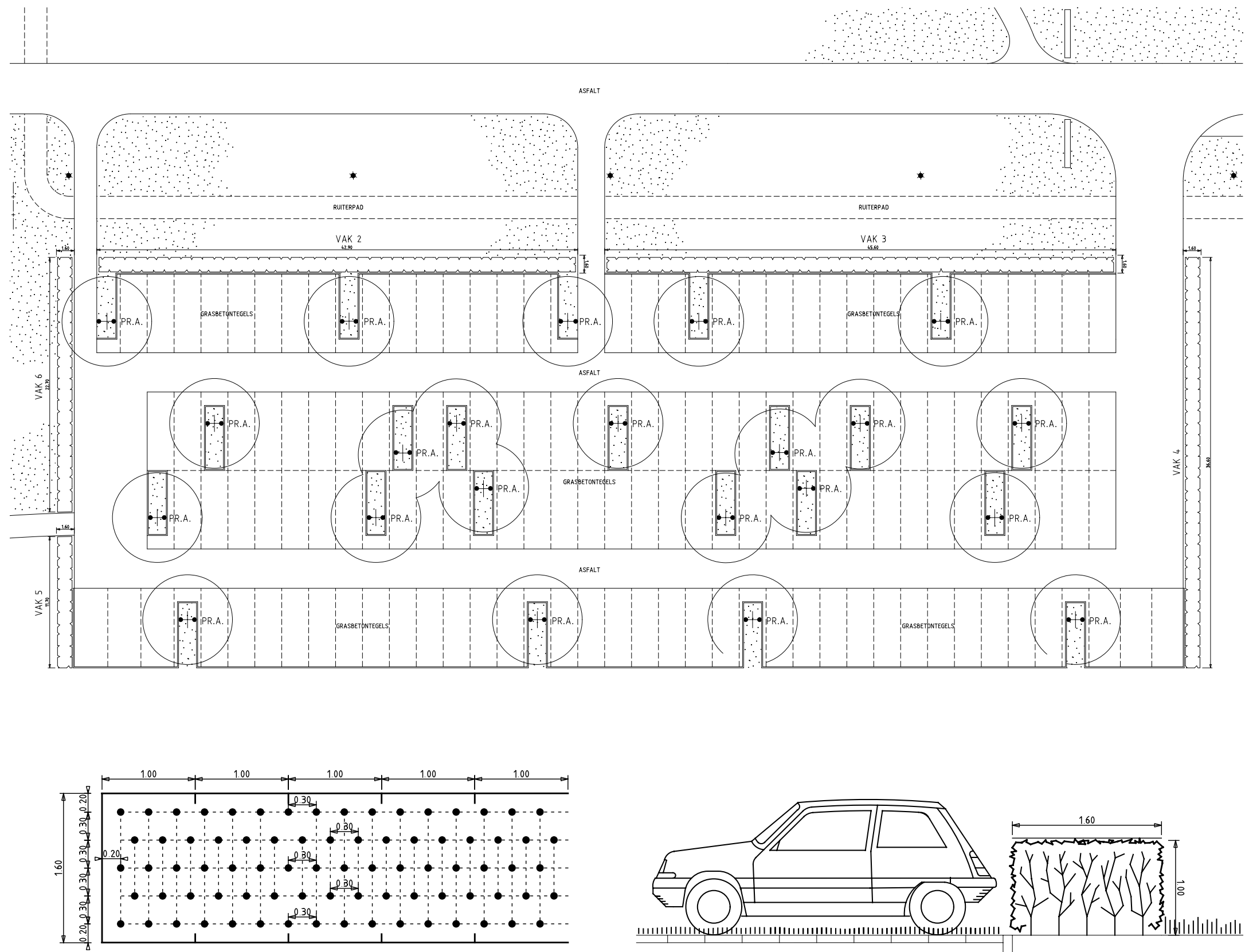
De oprijlaan krijgt zijn oorspronkelijke allure terug. De 120 jarige linden vormen hiervoor een goede basis. Er zijn bomen uitgevallen, maar vernieuwing van de laan is nog niet aan de orde. Door de aanleg van een nieuw parkeerterrein aan het begin van de oprijlaan, kunnen de parkeerplaatsen langs de laan worden opgeheven. Het ruiterspad wordt buiten het laanprofiel gelegd.

In de jaren '60 is een groot aantal bomen geplant aan het eind van de laan. Inmiddels blokkeren een aantal van deze bomen het zicht op het landhuis. In het kader van de renovatie worden deze bomen gerooid en/of opgesnoeid, zodat het zicht op het witte huis wordt hersteld.

De bestaande standaard straatverlichting wordt vervangen door klassieke masten en armaturen en geplaatst in de rij van de bomen. Hierdoor wordt de riante maat van de laan weer zichtbaar. De buitenzijde van de armaturen wordt afgeschermd en er worden met het oog op het aangrenzende natuurgebied, aangepaste lampen toegepast. De oprijlaan krijgt een nieuwe slijtlaag van fijn grint. De breedte van de laan, 4,50m, is gehandhaafd. Vanaf het parkeerterrein is de weg alleen bestemd voor bestemmingsverkeer, fietsers en voetgangers. Om dat goed te markeren wordt op deze plek een lage muur toegepast waarin de landgoed- en hotelnaam is opgenomen.

Uitgevoerd in glad antracietkleurig beton met open- en verlichte belettering.

Prunus avium

Parkeerterrein

Het parkeerterrein is gesitueerd op het voormalige schoolkindertuinen terrein. Het krijgt een “groene” inrichting: parkeervakken in grastegels, een beukenhaag als groene omlijsting. De nieuwe bomen, wilde kersen (*Prunus avium*) staan in een losse setting en worden geplant in een boomspiegel van gras, 5.00mx2.50m. Ook voor het stallen van fietsen wordt ruimte gemaakt.

referentie groen parkeerterrein

zichtas

referentie gebogen paden

ontwerp Groenewegen

referentie gebogen paden

Landschapspark

Voor het landschapspark vormt het ontwerp uit 1883, hoewel waarschijnlijk niet geheel uitgevoerd, een uitgangspunt. De fraaie slingerpaden vormen een kenmerk van deze periode. Waar mogelijk worden de oorspronkelijke paden teruggebracht en alle niet passende paden opgeheven. Op enkele plekken is een interpretatie toegepast om rekening te houden met de bestaande situatie (bomen) of de gewenste routing door het park.

Daar waar paden nog bestaan uit asfalt wordt deze verharding verwijderd. Alle paden worden uitgevoerd in halfverharding (vergelijkbaar met Clingendael). Dit past in het Natura 2000 beleid om de oppervlakte verharding terug te brengen. Om de gebogen lijnen duurzaam vast te leggen wordt op die plekken de verharding opgesloten door middel van een metalen strip.

De bestaande rhododendron clumps worden gehandhaafd en waar nodig gesnoeid.

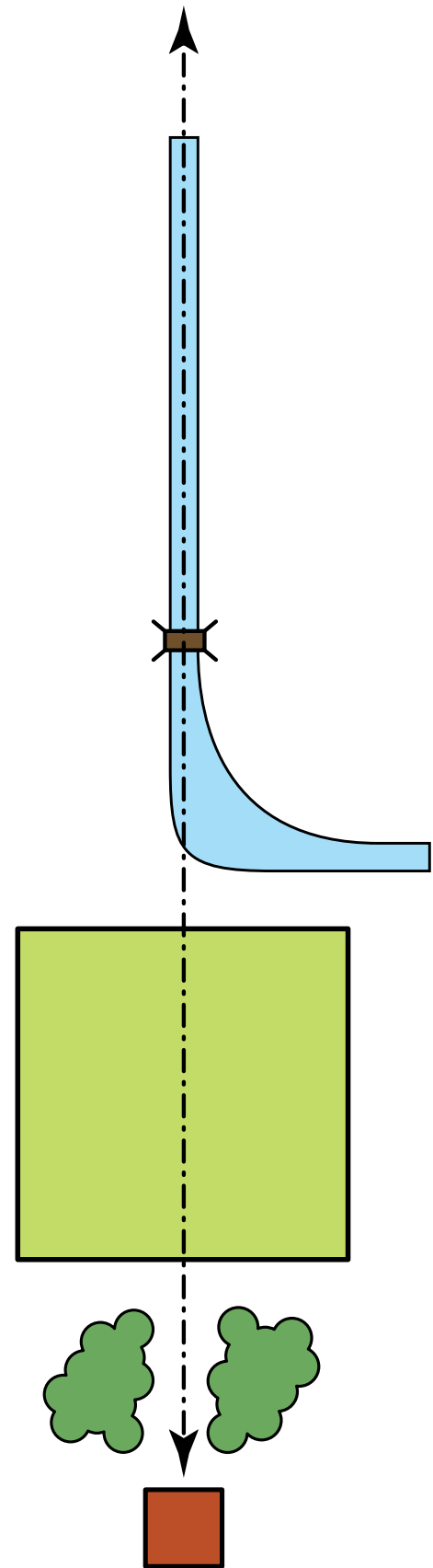
De gazons krijgen een intensief herstel met name gericht op een betere drainage.

De parkbanken en afvalbakken worden vernieuwd. Witte Gelfort banken (zoals in Clingendael) zijn gesitueerd langs de paden die uitzicht bieden op de open ruimten.

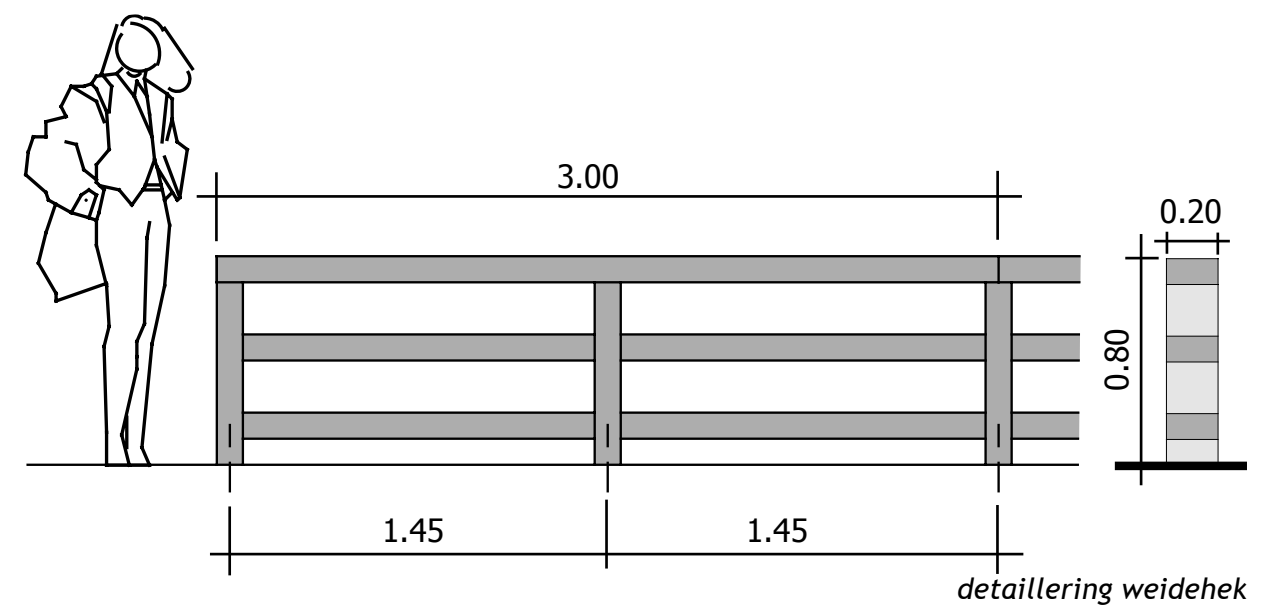
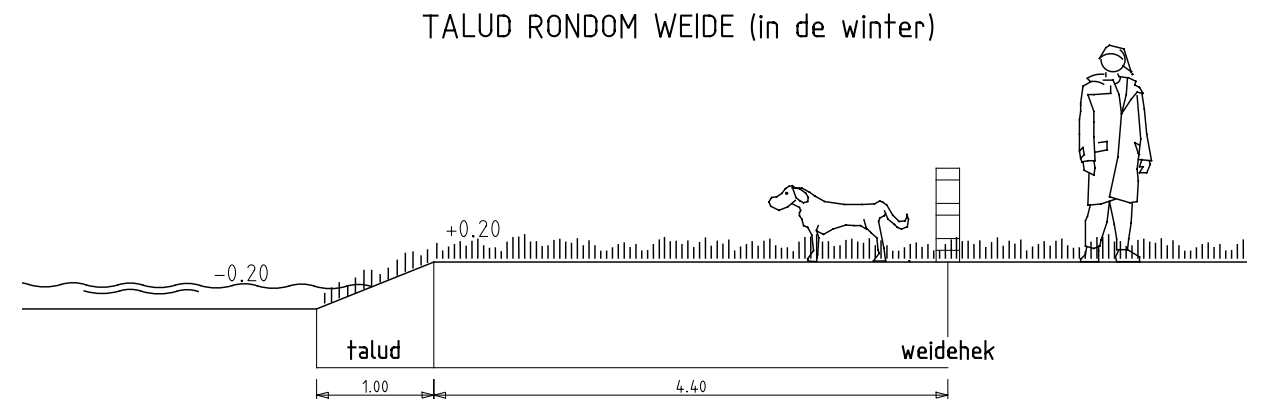
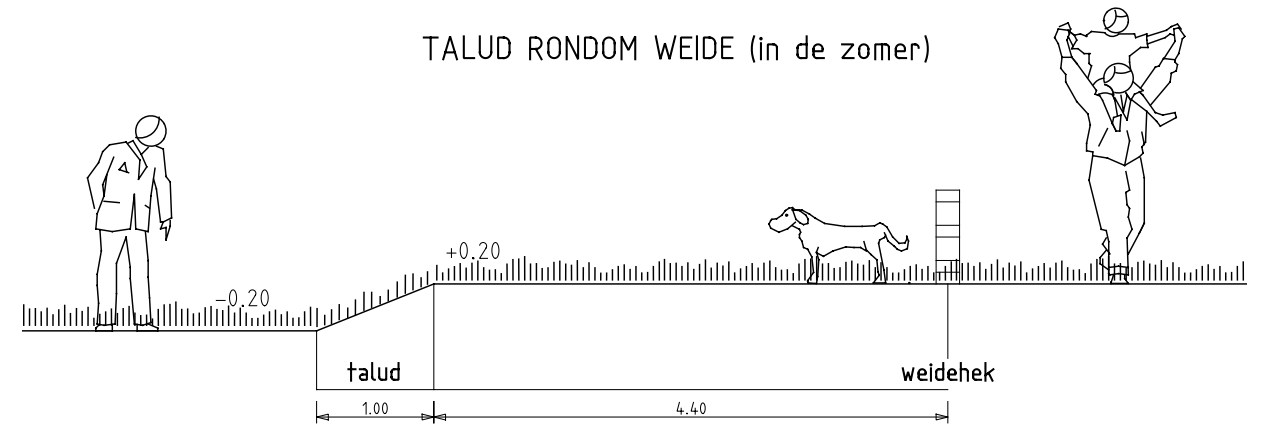
Chalet Ockenburgh (partycentrum) is uitgegroeid tot een te groot volume in het park. De bestemming wordt onderdeel van het nieuwe congreshotel. De bestaande bebouwing wordt afgebroken en vervangen door een klein, rond paviljoen met de bestemming "lichte" horeca, expositieruimte en informatiecentrum (Zuid Hollands Landschap). Gebouw en terras zijn zorgvuldig ingepast in het bestaande terrein; het terras is afgeschermd van het park door middel van een geschoren haag en heeft een verharding van grind.

zicht op landhuis

ruimtelijk schema

Weiland

Rondom het weiland, de voormalige formele tuin, zijn de verwaterde lijnen strakker getrokken. Zo wordt het contrast met het landschapspark sterker.

Een brede geschoren haag begeleidt het ruiterspad en vormt de begrenzing met het hotelgebied.

De iets verdiepte schaatbaan ('s winters onder water) vormt een helder vierkant.

De rommelige afrastering is vervangen door een nieuw, stoer houten hekwerk van onbehandeld acaciahout dat in de loop der jaren zal vergrijzen. Het vormt de begrenzing van het hondenuitrenveld.

Ten behoeve van de inpassing van het hotel worden twee nieuwe boomgroepen geplant die de zicht-as op het landhuis accentueren en de nieuwe hotelbebouwing enigszins camoufleren.

Om de brug in de as te accentueren wordt de leuning wit geverfd.

De rand van de spiegelvijver krijgt aan de weilandzijde een natuurvriendelijke, flauwe oever, aan de boszijde een halfronde, lage, gemetselde kering zodat de bestaande erosie kan worden gestopt.

Het aangrenzende terrein (nu kaalgelopen) wordt ingeplant met een inheemse bodembedekkende beplanting.

Voor de inrichting van het parkeerterrein en de buitenruimte rondom het hotel is het schetsontwerp ingetekend; dit valt buiten de projectgrens van de parkrenovatie.

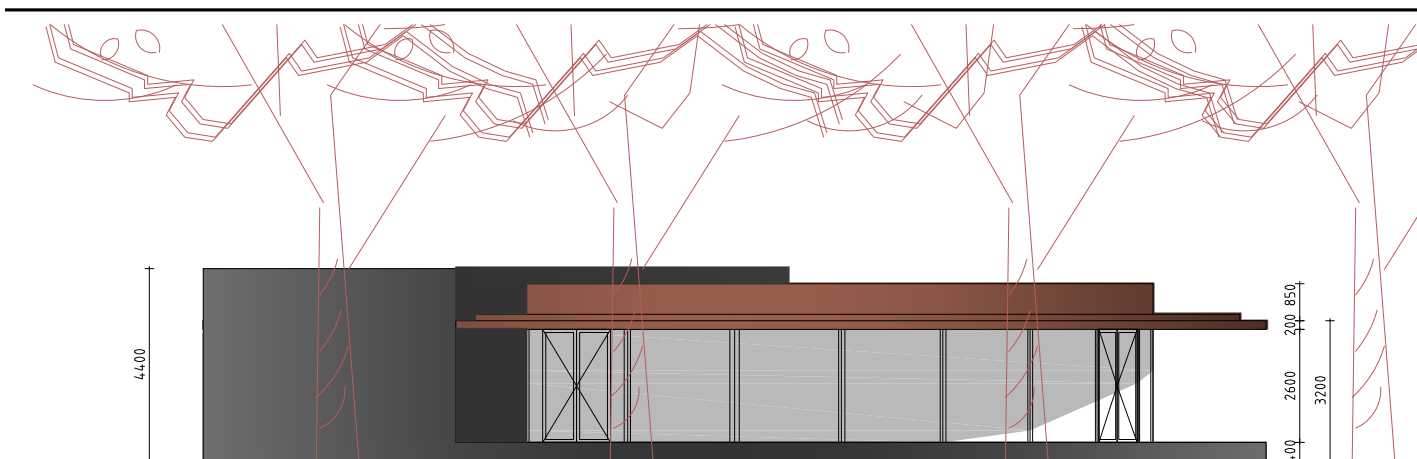
Paviljoen

Paviljoen

Paviljoen

Het bestaande chalet is uitgegroeid tot een detonerend bouwvolume in het landschapspark. Het zal worden gesloopt en vervangen door een klein rond paviljoen met een aan het hotel gerelateerde functie: lichte horeca, infocentrum, expositieruimte.

Colofon

titel: Ockenburgh
Definitief ontwerp renovatie landschapspark
datum: maart 2012
opdrachtgever: Dienst Stadsbeheer, i.s.m.
Dienst Stedelijke Ontwikkeling
projectnr.: 95005768
projectteam: Egbert Schuttert
Almut Röwekamp
Jan Muns
Donny Thieme

Ingenieursbureau Den Haag
Postbus 12651
2500 DP Den Haag
T: 070 353 66 77
F: 070 353 67 12
E: ibdh@dsb.denhaag.nl

Hyacinthenbos